

INSTITUTE FOR WAR & PEACE REPORTING

Published on *Institute for War and Peace Reporting* (<http://iwpr.net>)

ZRTVE POLICIJSKE TORTURE OCEKUJU PRAVDU

Mada na hiljade osoba tvrde da su dozivele policijsku torturu tokom devedesetih, cini se da ce malo ko od njih videti odgovorne za zlostavljanje na optuzenickoj klupi.

By [Dzengis Buljukbas](#) ^[1] -

2 Aug 05

Mustafa Dzigal nikada nece zaboraviti taj dan u maju 1994. godine kada je bio pozvan u policijsku stanicu u Novom Pazaru na "informativni razgovor".

Zlostavljanje je pocelo istog trenutka kada je usao na vrata, kaze ovaj 73-godisnjak za IWPR.

"Hteli su da priznam zlocin za koji sam prvi put cuo od njih", kaze on.

"Pocelo je udaranje po tabanima, glavi, ledjima, sutiranje u grudi, psovanje i psihicko maltretiranje. Nekoliko puta sam se onesvestio od bolova. Cim jedni zavrse sa prebijanjem, odmah dodju drugi."

Dzigal kaze da je maltretiranje trajalo bez prestanka punih dvanaest sati. "Zapamticu do groba sobu broj 25 novopazarskog SUP-a," zakljucuje on.

Mustafin slucaj je samo jedan od mnoštva slucajeva policijske torture tokom devedesetih u Novom Pazaru.

Kroz slicnu torturu prosao je i Suljo Muratovic, star 70 godina, koji je juna 1994. godine takodje iskusio zlostavljanje u novopazarskom SUP-u.

"Vezali su me za radiator, i drzali tako dva dana bez vode i hrane. Na Karlicicev znak petnaest ljudi je pocelo da me tuce palicama po nogama, rukama...", kaze on.

"Sutirali su me i udarali kundacima od pusaka po ramenima", dodaje on. "Puklo mi je meso na nogama i polomili su mi tri rebra".

Ispovesti Dzigala i Muratovica o policijskog zlostavljanju nisu usamljene i ne mogu se olako strpati u kategoriju slucajeva pogresne identifikacije prestupnika ili nesrecnih susreta sa nekoliko "trulih jabuka" u policijskim redovima.

Na hiljade stanovnika Sandzaka su pritvarani bez optuznice i fizicki su zlostavljani tokom policijskog pritvora za vreme rezima Slobodana Milosevica, prema podacima lokalnih organizacija za ljudska prava.

Pet godina nakon smene Milosevicevog rezima i nastanka demokratskijeg politickog

sistema, oni jos uvek cekaju pravdu i sudske procese protiv odgovornih za njihovo maltretiranje.

U Okruznom sudu u Novom Pazaru je do sada podneto oko 35 krivicnih prijava za torturu nad Bosnjacima.

Tokom 2003. godine su pokrenuti sudski postupci protiv trojice policajaca, najcesce spominjanih policajaca u iskazima zrtava torture - Radoslav Stefanovic, Milic Karlicic i Milo Nedic.

Velika su ocekivanja novopazarske javnosti od ovog sudskog procesa, ali se cini da ce ovaj proces trajati nekoliko godina.

Sami optuzeni se ne pojavljuju na zakazanim rocistima u novopazarskom sudu.

Vazni svedoci se takodje cesto ne pojavljuju na rocistima. Nekoliko njih zive u krajevima gde sneg prakticno onemogucava njihov dolazak u Novi Pazar. Sledece rociste zakazano je za februar.

Samo su dva sudjenja vec završena, medjutim doneta je samo jedna okrivljujuca presuda protiv trojice policajaca u februaru prošle godine.

Osudjeni su na po pet meseci zatvora. Javni tuzilac nije bio zadovoljan presudom i predmet je vracen u proceduru.

Zlostavljanje pritvorenih lica u novopazarskoj policijskoj stanici se odigravalo dok su etnicki oruzani sukobi besneli sirom bivše Jugoslavije.

Sukobi izmedju Srba, Hrvata, Bosnjaka i Albanaca su se pogorsavali, a negativni uticaji su se takodje preivali na etnicki mesoviti Sandzak na jugozapadu Srbije, gde zive brojni Bosnjaci.

Situacija u Novom Pazaru je bila pogotovo napeta. U najvećem gradu u regionu stanovništvo je pretežno muslimansko i bosnjacko, dok su policajci bili – i jos uvek su – uglavnom Srbi.

Ozbiljna kršenja ljudskih prava za koje je odgovorna lokalna policija je temeljno dokumentovala lokalna nevladina organizacija Sandzacki odbor za zastitu ljudskih prava i sloboda.

Prema podacima Jugoslovenskog komiteta pravnika, JUKOM, i Sandzackog odbora za ljudska prava, objavljenim u knjizi "Svedocenja iz Sandzaka", u periodu od 1992. do 2002. godine bilo je nekoliko hiljada slucajeva brutalne policijske torture.

Advokat Mehmed Hot, stalni saradnik JUKOM-a i Sandzackog odbora za zastitu ljudskih prava u odbrani i zastupanju ostecenih, rekao je za IWPR da su se policajci "takmicili" u iznalazenju sto brutalnijih metoda mucenja civila, a sve radi iznudjivanja iskaza za posedovanje oruzja koje oni nisu imali.

"Bilo je cak zabranjivano lekarima da izdaju lekarska uverenja pretucenim gradjanima, tako da je svim povredjenima bilo tesko da obezbede dokaze o torturi koju su iskusili", rekao je Hot za IWPR.

"Za svih tih deset godina nijedno lice iz javne ili drzavne bezbednosti nije disciplinski

kaznjeno, suspendovano, optuzeno za torturu, iznudjivanje dokaza ili zloupotrebu u sluzbi, mada su svi tuzioci to znali, jer je to bila javna tajna", dodao je on.

U lokalnoj policijskoj stanici u Novom Pazaru odbijaju da komentarisu ove navode o siroko rasprostranjenim zloupotrebama u sluzbi. Uprkos nekoliko pokusaja IWPR-a da dodju do bilo koga iz novopazarske policijske stanice, niko nije bio spreman da iznese stav policije.

Semiha Kacar, predsednica Sandzackog odbora za ljudska prava, kaze za IWPR da je ucinjeno mnogo toga na rasvetljavanju slucajeva i otkrivanju pocinilaca ovih krivicnih dela obezbedjivanjem dobro dokumentovanih analitickih izvestaja koji su predati vlastima i drugim lokalnim i medjunarodnim nevladinim organizacijama.

Sandzacki odbor za ljudska prava zeli da "doprinese pravicnoj primeni medjunarodnog i krivicnog prava prema odgovornima za diskriminisanje gradjana na osnovu verske, nacionalne ili politicke pripadnosti", rekla je ona.

Citajuci spisak imena zrtava torture, Semiha Kacar kaze da je vise desetina hiljada ljudi prošlo kroz policijski "tretman" – mucenje, batinanje i ponizavanje za vreme takozvanih "informativnih razgovora" tokom devedesetih godina.

Vecina ovih slucajeva se desila u opstinama Sjenica, Tutin, Novi Pazar, Prijepolje u Srbiji, i u opstini Rozaje u Crnoj Gori.

"Dva coveka su nakon informativnih razgovora u policiji izvrsila samoubistvo", kaze ona.

Promene koje su se desile nakon oktobra 2000. godine, Kacareva naziva pretežno "kozmetickim" – makar u pogledu promena u policiji u Sandzaku.

Sandzacki odbor za ljudska prava tvrdi da se broj ljudi koji prijavljuju brutalan policijski tretman povecao, dodajuci da bi to mogla biti posledica cinjenice da su ljudi prosto spremniji da svedoce o onome sto im se desilo.

"Zrtve torture, kao i njihove porodice, ali i citava sela i danas nisu oslobodjeni straha da bi se neki slican scenario [kao iz Milosevicevog doba] mogao ponovo odigrati", kaze Kacarova.

Za mnoge stanovnike Novog Pazara, prica o policijskoj torturi je nesto o cemu nisu previse spremni da razgovaraju izvan privatnosti njihovih domova.

Begija Dazdarevic, star 75 godina, penzioner, kaze: "To su ti, sine, djavolja posla. Sa policijom se ne valja igrati".

U medjuvremenu, vecina ljudi koji su pomagali da se uniste zivoti drugih ljudi i njihove porodice su jos uvek na slobodi – to predstavlja uvredu za osecanja brojnih zrtava.

S obzirom da se sudjenja policajcima zbog torture odvijaju jako sporo, cini se da su male sanse da ce se mnogi od njih naci na sudu, a kamoli, potom, u zatvorskoj celiji.

"Ne mogu da gledam vise sve te ljude, kako se setaju slobodno ulicama", kaze Fadil Ugljanin, star 51 godinu, jos jedna zrtva policijske brutalnosti u Novom Pazaru.

"Ako to bude potrebno, pokrenucu moj slucaj pred Medjunarodnim sudom u Strazburu", dodaje on.

Dzengis Buljukbas je pohadao novinarski program obuke IWPR-a u Novom Pazaru koji je

finansirala kancelarija OEBS-a u Beogradu.

IWPR's journalism illustrated by stunning photography thanks to support from Gettyimages.

IWPR Europe

48 Gray's Inn Road, London WC1X 8LT, UK
Tel: +44 (0)20 7831 1030 Fax: +44 (0)20 7831 1050

IWPR Netherlands

Zeestraat 100, 2518 AD The Hague, The Netherlands
Tel: +31 (0)70 338 9016

IWPR United States

729 15th Street, NW Suite 500, Washington, DC 20005
Tel: +1 202 393 5641

Institute for War & Peace Reporting is registered as a charity in the United Kingdom (charity reg. no: 1027201, company reg. no: 2744185); in the United States as a not-for-profit organization with tax-exempt status under IRS section 501(c)(3); and as a charitable foundation in The Netherlands.

© **Institute for War & Peace Reporting** The opinions expressed in IWPR Online are those of the authors and do not necessarily represent those of the Institute for War & Peace Reporting.

Designed and Produced by Artgig & ESI

Source URL: <http://iwpr.net/sr/report-news/zrtve-policijske-torture-ocekuj-pravdu>

Links:

[1] <http://iwpr.net/sr/people/dzengisbuljukbas>